

Andrzej Sikorski

Jerzy Fogel (1942-2013)

Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej 30, 245-247

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JANINA FLUDRA

1942-2013

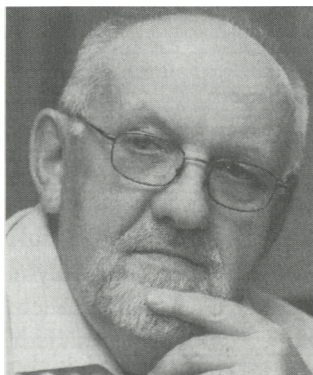

Urodziła się 19 sierpnia 1942 r. w Jeziorach Wielkich. W 1956 r. ukończyła szkołę podstawową w Zaniemyli. W 1976 r. rozpoczęła pracę w Bibliotece Kórnickiej jako strażnik muzealny. W 1985 r. powierzono jej sprzedaż pamiątek i wydawnictw w pawilonie handlowym. W 2003 r. przeszła na emeryturę. W latach 2007-2012 pracowała w kasie zamkowej (w okresie sezonu turystycznego od maja do września). Była pierwszą osobą, z którą spotykali się goście przybywający do Zamku, w tych kontaktach ujawniała się jej uczciwość, serdeczność i uprzejmość wobec innych. Pozostawiła synów Romana i Marka.

Redakcja

JERZY FOGEL

1942-2013

Kórniczanin, urodzony 17 października 1942 r. w rodzinie związanej z tym miastem od drugiej połowy XVIII w. Szkołę podstawową i średnią kończył w Kórniku, już wówczas marzył o archeologii, uczestniczył w badaniach archeologicznych, grywał też na skrzypcach w szkolnej orkiestrze. W latach 1960-1965 studiował archeologię na UAM. Z wyróżnieniem obronił pracę magisterską „Pracownia odlewnictwa brązu z okresu wczesno-elażnego w Bninie, pow. rem”, opublikowaną w 1972 r. Trwale związani z poznańską uczelnią - w Katedrze Archeologii, potem Instytucie Prahistorii UAM (IP UAM) przepracował ponad 47 lat. Na „swojej” uczelni przeszedł przez wszystkie szczeble kariery naukowej. W 1974 r. obronił rozprawę doktorską „Uzbrojenie ludności kultury lużyckiej w dorzeczu Odry i Wisły” (opublikowaną w 1979 r.), w 1989 r. nadano mu tytuł doktora habilitowanego (praca habilitacyjna: „Import” nordyjski na ziemiach polskich u schyłku epoki brązu). W 1991 r. został profesorem nadzwyczajnym, tytuł profesora zwyczajnego otrzymał w 2000 r.

Przez 22 lata był kierownikiem Zakładu Epoki Kamienia i Brązu; koordynatorem i szefem badań wykopaliskowych, np. na grodzisku w Bninie, Śremie, na cmentarzysku ludności kultury łużyckiej w Biernatkach (k. Śremu) i Nadziejewie (k. Środy Wlkp.), w pracach weryfikacyjnych tzw. Wałów Zaniemyskich, na terenie rynny Jezior Bnińskich, na renesansowym pawilonie myśliwskim w Mościenicy (koło Kórnik), przy nieistniejącym kościele pw. św. Wojciecha w Bninie, Pawilonie Białej Damy, w Arboretum Kórnickim czy poznańskich poszukiwaniach grobu Hipolita Cegielskiego (1984 r.). Wyniki badań terenowych skrupulatnie publikował lub przekazywał do opracowania.

Dyrektor IP UAM prof. dr hab. Danuta Minta-Tworzowska wspomina: „Profesor Jerzy Fogel wyrósł na fundamentach archeologicznej szkoły poznańskiej, stworzonej przez Profesora Józefa Kostrzewskiego. W zasadniczych zrębach pozostał jej wierny do końca, choć w sposób zdecydowany odrzucał jej etniczne aspekty. Kontynuował twórczo ideę wnikliwych badań, zarówno terenowych jak i gabinetowych, a także szczegółowych studiów nad periodyzacją pradziejów [...]. Zapewniał białe plamy w historiografii archeologicznej swoimi badaniami i analizami oraz ujęciami syntetyzującymi [...]. Główne Jego zainteresowania badawcze koncentrowały się wokół szeroko zakrojonych studiów nad wytwórczością metalurgiczną, bronioznawstwem i kontaktami międzykulturowymi w pradziejach, a zwłaszcza we wczesnych epokach metali – brązu i żelaza. [...] Bardzo ważną dziedziną badawczą Profesora Jerzego Fogla były dzieje archeologii polskiej, zwłaszcza XIX wieku, kiedy to kwitło kolekcjonerstwo oraz mecenat arystokracji i ziemiaństwa”.

Pozostawił ponad 80 publikacji naukowych, w tym 7 książek, m.in. *Pompeja Polska. Z dziejów archeologii wielkopolskiej XIX wieku: działalność Albina hr. Węsierskiego i Zbigniewa hr. Węsierskiego-Kwileckiego* (1991); *Kościoty Wielkopolski, Kujaw i Ziemi Lubuskiej z teki rysunków Kajetana Wincentego Kielisińskiego (1808-1849)* [1998]; *Mielżyńscy i Turnowie w kręgu starożytników XIX w.* (2002). Był redaktorem dwutomowego dzieła *Z dziejów Kórnik i Bnina* (2007, 2008).

Przez kilkanaście lat pełnił funkcję redaktora naczelnego czasopisma IP UAM „Folia Praehistorica Posnaniensia”, należał do komitetów redakcyjnych i rad naukowych. Działał w wielu gremiach (m.in. w Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk, Kórnickim Towarzystwie Naukowym, Wielkopolskim Towarzystwie Kulturalnym, Stowarzyszeniu Naukowym Archeologów Polskich) i regionalnych – był założycielem i pierwszym prezesem Kórnickiego Towarzystwa Kulturalnego. Był społecznikiem, w najlepszym tego słowa znaczeniu i znakomitym organizatorem wielu przedsięwzięć – inicjatorem budowy i strażnikiem kórnickiego „Ucha Igielnego” – leprozorium z macewami (1984); festynów majowych – „Święta Kwitnącej Magnolii”; pomysłodawcą wzniesienia cokołu z popiersiem Kajetana W. Kielisińskiego (1808-1849), grafika, rysownika, w Arboretum Kórnickim (1999); jako fan twórczości Wisławy Szymborskiej, noblistki urodzonej na Prowencie, „nie w Kórniku czy Bninie” – co mocno podkreślał, zabiegał o upamiętnienie tego miejsca okolicznościową tablicą.

Szczególnie bliskie były mu sprawy Biblioteki Kórnickiej. Od roku 1999 należał do jej Rady Naukowej uczestnicząc czynnie w posiedzeniach. Interesował się wydaniami Biblioteki, zwłaszcza „Pamiętnikiem Biblioteki Kórnickiej” - od 2007 r. był członkiem Komitetu Redakcyjnego.

Zapamiętam go jako regionalistę, strażnika tradycji rodzinnych i naukowych, kolekcjonera i „miłośnika instrumentów wszelakich”. Był dystyngowanym, budzącym respekt i wymagającym Uczonym, ciekawym świata oglądanego w perspektywie XIX w., w którym - gdyby mógł - czułby się najlepiej. Był też troskliwym mężem, ojcem i dziadkiem.

Zmarł 4 IV 2013 r., spoczywa w grobowcu rodzinnym na cmentarzu w Kórniku.

Andrzej Sikorski

BARBARA JANKOWIAK 1939-2011

Barbara Jankowiak urodziła się 15 listopada 1939 roku w Kórniku w rodzinie Franciszka i Stanisławy (z d. Wesolek) Sójków. W 1952 r. ukończyła Szkołę Podstawową w Kórniku. W latach 1958-1996 pracowała nieprzerwanie w Bibliotece Kórnickiej PAN jako sprzątaczką, a od 1988 r. jako pracownik muzealny. W latach następnych, mimo osiągnięcia tych uprawnień emerytalnych, a do ostatnich dni swojego życia opiekowała się Powozownią. Pozostanie w naszej pamięci jako osoba powszechnie lubiana, sympatyczna, niezwykle sumienna, skromna i ujęliwa ludziom odwiedzającym Zamek Kórnicki.

Pani Basia pracując w Zamku traktowała jako swego rodzaju nobilitację. Zawsze przykładając wielką wagę do wykonywanych czynności. Pamiętam Jej drobny sylwetką na tle zamkowych komnat, pamiętam jak wczesnym rankiem (ok. 5. godziny!) maszerowała zimną w ciemnościach do Zamku, aby rozpocząć palenie w piecach kaflowych. Na kuchni w głowie stawiła codziennie kilka wielkich czajników i gotowała wodę na herbatę dla pracowników Biblioteki. Po południu przychodziła z kolebkami do Zamku, aby nałożyć na kórnickie podłogi mieszankę wosku, terpentyny, żywicy i oleju (pokostu). Rano było froterowanie. I tak codziennie przez kilkadziesiąt lat pracy, bez pytania o pieniądze i zaszczyty.

Z okazji jubileuszu 150-lecia Biblioteki Kórnickiej Barbara Jankowiak odznaczona została Srebrnym Krzyżem Zasługi. Pozostawiła dwie córki: Beatę i Agatę oraz kilkoro wnucząt.

Jan Łuczak